זה בורר לו אחד • משמע זה בורר לו ב"ד אחד שהן ג' וזה אחד הרי ששה ושניהם בוררין להם עוד אחד הרי ט' והייט דקא מתמה מאי זה בורר כו' הא בתלתא סגי: **גמ'** **תני קתני כשזה בורר לו ב"ד אחד וזה בורר לו ב"ד אחד** שבירר חבירו ואינו רוצה לדון לפניו: **שניהן בוררין להם אחד** • כלומר אין יכולין לכוף זה את זה אלא בוררין ב"ד שיתרצו בו שניהם: **ואפי' לזה מני מעכב** • בתמיה: **ומאמר ר"ג** • לקמן בסוף פירקין (דף לח:*): **לא שנו** • אחד אמר נידון כאן ואחד אמר נגך לבית הוועד: [**אלא דקאמר מלוה נגך לבית הוועד**] • דעבד ליה נאיש מלוה: **כדאמר ר' יוחנן** • לקמן בשמעתין: **בערכאות שבסוריא** • שלא היו בקיאין בדין תורה הלך אחר לוה מני מעכב: **בי דינא דרב הונא ורב אסדא** • דתרוויהו בחד מקום: **ועוד מאי זה בורר** • דמשמע דהכי דינא: **יאלא דין אמת לאמיתו** • דלייתי בעלי דיינין דסבר החייב הרי אני בעלמי בירורי אחד ואם היה יכול להפך בזכותי היה מהפך והדיינין בעלמן טוחה דעתן להפך בזכות שניהן מפני שניהם בירורם: **אלא"כ יודעין מי מומחין מי יושב עמהן** • שמא יתחמו עמהם עד אחד פסול ומבטל עדות כולם ונמלא אלו בוטים: **ורבנן אית להו דרב יהודה** • הלכך דעת הדיינין בעינן שיבררו מי יושב עמהם אדם הגון (ג): **ואין נכנסין לסעודה כו'** שנאמר הוא לתלמידי חכמים ליושב אצל עם הארץ בסעודה: {**זה פוסל דיינו של זה וזה פוסל דיינו של זה**} • יכול לומר לו אל תדון לפניו (ע"כ) **תני קתני אבל אם היו כשרין** • שניהם קרובין ואלו פסולין אף ע"פ שהן יושבי קרנות נעשו כמומחין: **עד שיקבל עליו בפני ב"ד מומחין** • אלמא כמומחין מודה ר"מ: **ואלו עדים כמומחין דמו** • אם אינם קרובים לו פסולים: **דקבלו עליו** (ג) **אמרי** • בתחלת דבריהם קבלוהו עליהם בשנים: **נאמן מני וכו'** • דדיינין קמיירי מדקתני ג' רועי בקר: אמר

דיני ממונות בשלשה- *זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד ושניהן בוררין להן עוד אחד דברי ר"מ וחכמים אומרים *שני דיינין בוררין להן עוד אחד; זה פוסל דיינו של זה וזה פוסל דיינו של זה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים *אימתי בזמן שמביא עליהן ראיה שהן קרובין או פסולין, אבל אם היו כשרין או מומחין מפי בית דין אינו יכול לפוסלן; זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים *אימתי בזמן שמביא עליהן ראיה שהן קרובין או פסולין אבל אם היו כשרין אינו יכול לפוסלן: **גמ'** מאי זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד בתלתא סגי? הכי קאמר כשזה בורר לו ב"ד אחד וזה בורר לו ב"ד אחד שניהן בוררין להן עוד אחד, ואפילו לזה מצי מעכב *והאמר ר' אלעזר לא שנו אלא מלוה אבל לוה - כופין אותו ודן בעירו? כדאמר רבי יוחנן בערכאות שבסוריא שנו הכא נמי בערכאות שבסוריא שנו אבל מומחין לא, רב פפא אמר אפילו תימא מומחין כגון בי דינא דרב הונא ודרב חסדא דקאמר ליה מי קא מטרחנא לך, תנן ותכ"א שני דיינין בוררין להן עוד אחד ואי ס"ד כדקאמרינן ב"ד, בית דין בתר דפסלי להו אזלו וברור להו בי דינא אחריני? ועוד מאי זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד אלא ה"ק: *(כשזה בורר לו דיין אחד וזה בורר לו דיין אחד שניהן בוררין להן עוד אחד) מאי שנא דעבדי הבי? אמרי במערבא משמיה דר' זירא "מתוך שזה בורר לו דיין אחד וזה בורר לו דיין אחד ושניהן בוררין להן עוד אחד" צא הדין לאמיתו: וחכמים אומרים כו': **גמא** בדרב יהודה אמר רב קמיפלגי דאמר רב יהודה אמר רב "אין העדים חותמין על השטר אלא א"כ יודעין מי חותם עמהן" רבי מאיר ליה דרב יהודה אמר רב ורבנן אית להו דרב יהודה אמר רב: לא, דכולי עלמא אית להו דרב יהודה אמר רב, ודעת הדיינין כ"ע לא פליגי דבעינן, רבי פליגי דעת בעלי דינין ר"מ סבר דעת בעלי דינין נמי בעינן ורבנן סברי דעת הדיינין בעינן דעת בעלי דינין לא בעינן. גופא אמר רב יהודה אמר רב "אין העדים חותמין על השטר כו' תניא הדעת שבירושלים עושין לא היו חותמין על השטר אלא א"כ יודעין מי חותם עמהן, ולא היו יושבין בדין אלא א"כ יודעין מי יושב עמהן, ולא היו נכנסין בסעודה אלא אם כן יודעין מי מיסב עמהן: זה פוסל דיינו כו': כל כמיניה דפסיל דיינו אר"ר יוחנן בערכאות שבסוריא שנו אבל מומחים לא, מדקתני סיפא שהן קרובין או פסולין אבל אם היו כשרין או מומחין מפי ב"ד אינו יכול לפוסלן, מכלל דר' מאיר מומחין נמי קאמר ה"מ אבל אם היו כשרין נעשו כמומחין מפי ב"ד ואינו יכול לפוסלן: אמרו לו לר"מ לא כל הימנו שפוסל דיין שהמחוהו רבים עליהם תניא נמי הכי לעולם פוסל והולך עד שיקבל *עליו ב"ד שמומחה לרבים דברי ר"מ, אבל אם היו כשרין נעשו כמומחין דמי ואמר ר"מ זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה: *אמר ריש לקיש פה קדוש יאמר דבר זה תני עדיו ועדיו למאי: אילימא לממון, הרמנא פסליה אי לשבועה, היומי מהימן כבי תרי לעולם לממון - לא צריכא דקבליה עליה כבי תרי, מאי קמ"ל דמצי הדר ביה, תנינא אמר לו נאמן עלי אבא *נאמן עלי אביך נאמנין עלי ג' רועי בקר ר"מ אומר יכול לחזור בו וחכ"א אינו יכול לחזור בו ואמר

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלא ה"ק זה כ"ל ותוכ"ל ממתק: (ב) רש"י ד"ה וכנגן כו' הגון. נ"ב ס"א שאלו היו בעלי דיינין בוררין שאת לא יהא הגון ולא יהיו הכמים יכולין לומר אין אנו יושבין עם זה לפי שמכיירין אותו אבל בשבורר לו זה אחד וזה אחד אם אחד מהן אמר איני יושב עם זה אין לחוש על כך דליכא כיסופא דאמרי אינו מתיקבא דינא: (ג) ד"ה דקבלו עליו כני תרי: (ד) תוס' ד"ה כדי וכו' וזה שלו ושניהם השלישי יצא:

(עי' תוס' לעיל ה. ד"ה זן)

(ע"ש היטב)

(לקמן לא: ע"ש היטב)

(לקמן לח. ע"ש היטב)

(לקמן כד.)

(לקמן כד. ע"ש ב"ב קכח.)

מאי ואמר

הכי קתני אם היו כשרין נעשו כמומחין ואין יכול לפוסלן. נמצאת חלוקתן בכשרין ולא במומחין אבל במומחין אפילו ר' מאיר מודה שאין יכול לפוסלן. תניא זה נמי הכי לעולם פוסל והולך עד שיקבל עליו בפני ב"ד מומחה לרבים דברי ר' מאיר ש"מ דבמומחה מודה ר' מאיר: זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה דברי ר' מאיר אמר ריש לקיש פה קדוש יאמר דבר זה תני עדיו וכנגן הקבליה עליה כבי

גליון הש"ס גמ' ל"ל דקתני עדיו כבי תרי. לפ"ז מדקתני זה פוסל וזה פוסל היינו בין שבמתנא קיבל עליו מד כבי תרי בין שבמתנא קיבל עליו כן. א"כ מוכח דבין כאתן ובין במתו פליגי לפ"ז מאי קמ"ל דמצי הדר ביה תנינא הא מ:תם ה"א דפליגי רק במתו כדס"ל שמואל שם לו רק כאתן כדס"ל לרבא שם. לזה מיצרך מתני' דהכא דקתני זה פוסל דמוכח דבתלוייהו פליגי:

מהנך

מהנך

מהנך

מהנך

נוטאו/מהנך

נוטאו/מהנך

מהנך